

PATVIRTINTA
UAB „Akmenės vandenys“ direktoriaus
2016 m. gegužės 12 d. įsakymu Nr. V-25

**UAB „AKMENĖS VANDENYS“
REGULIUOJAMOS APSKAITOS SISTEMOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROJI DALIS**

1. UAB „Akmenės vandenys“ (toliau - Bendrovė) - tai įmonė, užtikrinanti nepertraukiamą geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą vartotojams bei teikianti kitas paslaugas.
2. Buhalterinė apskaita Bendrovėje tvarkoma, vadovaujantis patvirtinta apskaitos politika, Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymu bei kitais Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos nutarimais, Verslo apskaitos standartais, direktyvomis ir kitais teisės aktais. Buhalterinę apskaitą Bendrovėje organizuoja ir vykdo Buhalterinės apskaitos skyrius.
3. Bendrovė vykdo apskaitos atskyrimą, siekdama Bendrovės finansinę informaciją (pajamas, sąnaudas, turtą, nuosavą kapitalą ir įsipareigojimus) paskirstyti verslo vienetams ir juos sudarančioms paslaugoms, atskirai identifikuojant nepaskirstytinas ir nebūtinąsias sąnaudas.
4. Regulavimo apskaita Bendrovėje tvarkoma, atsižvelgiant į Bendrovės veiklos specifiką, remiantis buhalterinės apskaitos duomenimis ir vadovaujantis RAS aprašu (toliau - Aprašas), geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklą reglamentuojančiais teisės aktais, Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau - Komisija) nutarimais, metodiniais nurodymais, įsakymais.
5. Aprašo tikslas - atskleisti Bendrovės regulavimo (apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo) apskaitoje naudojamus principus, metodus ir tvarkas, atliekant apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą.
6. Aprašas parengtas vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika, patvirtinta Komisijos 2014 m. gruodžio 19 d. nutarimu Nr. O3-942 (toliau - Metodika).
7. Bendrovės finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais. Finansinių metų pradžia - sausio 1 d., pabaiga - gruodžio 31 d.
8. Aprašo nuostatomis vadovaujasi:
 - 8.1. Bendrovės darbuotojai, atsakingi už pajamų, sąnaudų, turto apskaitos teisingą atspindėjimą apskaitoje.
 - 8.2. Bendrovės darbuotojai, vykdantys darbus tiesioginėje, netiesioginėje ir administracinėje veikloje, atsakingi už pirminių dokumentų teisingą parengimą, sąnaudų priskyrimą verslo vienetams, vadovaujantis Aprašo 9 punkto nuostatomis.

- 8.3. Bendrovės darbuotojai, atsakingi už paslaugų bazinių kainų skaičiavimą, ataskaitinių metų/ketvirčio veiklos duomenų rodiklių pateikimą Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai.

II SKYRIUS

APSKAITOS ATSKYRIMO PRINCIPAI

9. UAB „Akmenės vandenys“, įgyvendinama apskaitos atskyrimą, vadovaujasi šiais principais:
- 9.1. priešastingumo - ataskaitinio laikotarpio pajamas, sąnaudas ir turtą tiesiogiai arba netiesiogiai paskirsto verslo vienetams ir paslaugoms atitinkamai pagal veiklą ar veiklas, kurios nulėmė tų pajamų uždirbimą, sąnaudų atsiradimą (susiformavimą), turto įsigijimą;
 - 9.2. objektyvumo - per ataskaitinį laikotarpį uždirbtų pajamų, patirtų sąnaudų ir turto paskirstymą verslo vienetams ir paslaugoms atlieka nešališkai, nesiekdama iškreipti bet kurios paslaugos ar verslo vieneto ataskaitinio laikotarpio rezultatų (pelno ar nuostolio) ir paveikti RAS informacijos gavėjų priimamų sprendimų;
 - 9.3. pastovumo - skirtingais ataskaitiniais laikotarpiais taiko tą pačią RAS;
 - 9.4. skaidrumo - ataskaitinio laikotarpio pajamų, sąnaudų ir turto paskirstymą verslo vienetams ir paslaugoms atlieka taip, kad kiekviename pajamų, sąnaudų ir turto paskirstymo etape ir galutinėse ataskaitinio laikotarpio suvestinėse būtų galima aiškiai, skaidriai ir nesudėtingai nustatyti pajamas, sąnaudas ir turtą pagal verslo vienetus ir paslaugas, užtikrina RAS duomenų teisingumą, tikrumą ir savalaikiškumą (įvedimą laiku);
 - 9.5. patikimumo - užtikrina, kad pateikiama informacija tiksliai atspindėtų finansinę būklę, joje nebūtų klaidų ir nukrypimų nuo teisės aktų reikalavimų.
 - 9.6. kaupimo - ataskaitinio laikotarpio pajamas ir sąnaudas įtraukia į RAS ir paskirsto verslo vienetams ir paslaugoms, vadovaudamasi pajamų uždirbimo faktu bei neatsižvelgdama į pinigų gavimo ir išmokėjimo faktą;
10. Vykdam ataskaitos atskyrimą, ataskaitinio laikotarpio pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas paskirstomas pagal verslo vienetus:
- 10.1. Geriamojo vandens tiekimo verslo vienetas:
 - 10.1.1. Geriamojo vandens gavyba - vandens, kuris atitinka teisės aktų nustatytus geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimus arba kuris tinka šitokiam vandeniui paruošti, surinkimas iš vandeningojo sluoksnio ar natūralaus šaltinio specialiais įrenginiais.
 - 10.1.2. Geriamojo vandens ruošimas - gamtinio vandens savybių gerinimas fizikiniais, cheminiais ir biologiniais metodais, kad jis atitiktų teisės aktais nustatytus geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimus bei tenkintų vandens vartotojų poreikius.
 - 10.1.3. Geriamojo vandens pristatymas - visuma techninių, organizacinių priemonių, kuriomis užtikrinamas geriamojo vandens pristatymas vartotojams ir abonentams.
 - 10.2. Nuotekų tvarkymo veiklos verslo vienetas:
 - 10.2.1. Nuotekų surinkimas centralizuotais nuotekų surinkimo tinklais - nuotekų transportavimas

- skirstomaisiais ir magistraliniais tinklais.
- 10.2.2. Nuotekų valymas - techninių ir organizacinių priemonių visuma, užtikrinanti teršalų pašalinimą iš nuotekų.
 - 10.2.3. Nuotekų dumblo tvarkymas - nuotekų dumblo tankinimas, apdorojimas prieš anaerobinį apdorojimą, anaerobinis apdorojimas ir sausinimas, džiovinimas, kompostavimas, nuotekų dumblo arba jo komposto išvežimas.
 - 10.2.4. Paviršinių nuotekų tvarkymas - paviršinių nuotekų surinkimas, transportavimas, valymas, išleidimas, valymo metu susidarancio dumblo (šlamo) pirminis tvarkymas.
 - 10.2.5. Nuotekų transportavimas asenizacijos transporto priemonėmis – bendrovės ascenizacinėmis autotransporto priemonėmis nuotekos yra surenkamos iš individualių namų savininkų ir išvežamos į valymo įrenginius.
- 10.3. Pardavimų veikla - atsiskaitymųjų apskaitos prietaisų priežiūros ir vartotojų aptarnavimo veikla, apimanti apskaitos prietaisų priežiūrą (įrengimą, pakeitimą, taisymą, metrologines patikras), sąskaitų, mokėjimo pranešimų apie suteiktas geriamąjį vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas parengimą ir pateikimą vartotojams ir abonentams, vandens suvartojimo ir mokėjimų apskaitą, vartotojų ir abonentų informavimą bei kitą su geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų pardavimu susijusią veiklą.
 - 10.4. Kita nereguliuojama veikla - transporto, nekilnojamo turto nuoma, laboratorijos paslaugos ir kita veikla., finansinė-investicinė veikla.

III SKYRIUS

PAJAMŲ PASKIRSTYMO PRINCIPAI

11. Ataskaitinio laikotarpio Bendrovės pajamos paskirstomos tiesiogiai verslo vienetams, remiantis atsiskaitymų su klientais sistemos įrašais ir buhalterinės apskaitos informacija.
12. Pajamų paskirstymas verslo vienetams atliekamas atskirai už kiekvieną metų mėnesį.

IV SKYRIUS

SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO PRINCIPAI

13. Bendrovė, vadovaudamasi Aprašo 8 punkte nurodytais principais, visas patiriamas sąnaudas priskiria vienai iš šių kategorijų:
 - 13.1. Tiesioginės sąnaudos. Šiai kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurių atsiradimą ir apimtį lėmė konkrečios paslaugos ir jų apimtis ataskaitiniu laikotarpiu.
 - 13.2. Netiesioginės sąnaudos. Šiai kategorijai priskiriamos sąnaudos, kurių atsiradimą lėmė kelių paslaugų grupė, vidinis procesas ar jų grupė, ir kurių sąsajos su konkrečiomis paslaugomis yra netiesioginės.
 - 13.3. Bendrųjų (administracinių) sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, skirtos Bendrovės bendram veiklos palaikymui, kurios su konkrečiomis paslaugomis neturi nei tiesioginių, nei netiesioginių

- sąsajų, tačiau kurių atsiradimą lėmė poreikis užtikrinti Bendrovės organizacinės veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą.
- 13.4. Pardavimų veiklos sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, skirtos Bendrovės atsiskaitomųjų apskaitos prietaisų priežiūros ir vartotojų aptarnavimo veiklos palaikymui.
 14. Siekiant įgyvendinti Metodikos reikalavimus apskaitos atskyrimo srityje, buhalterinėje apskaitoje registruojama finansinė informacija yra koduojama (priedas Nr. 1), kuris leidžia Bendrovei įgyvendinti Metodikos reikalavimus apskaitos atskyrimo srityje.
 15. Nepaskirstomos sąnaudos, kurias galima identifikuoti iš buhalterinės apskaitos registru, yra įtraukiamos į RAS ir priskiriamos nepaskirstomoms sąnaudoms. Šioms sąnaudoms priskiriamos:
 - 15.1. Beviltiškų skolų, baudų, delspinigių sąnaudos.
 - 15.2. Paramos, labdaros ir vartotojų švietimo sąnaudos, išskyrus tas, kurios privalomos pagal teisės aktų reikalavimus.
 - 15.3. Tantjemų išmokos.
 - 15.4. Narystės, stojamųjų įmokų sąnaudos.
 - 15.5. Patirtos palūkanų sąnaudos ir kitos finansinės-investicinės veiklos sąnaudos.
 - 15.6. Komandiruočių, personalo vystymo, reprezentacijos, reklamos, viešųjų ryšių, rinkodaros, komunikacijų tyrimų, nuotolinių kanalų populiarinimo, įvairių monitoringų sąnaudas, išskyrus tas, kurios yra būtinos reguliuojamai veiklai vykdyti.
 - 15.7. Nenaudojamo, likviduoto, nurašyto, esančio atsargose ilgalaikio turto nusidėvėjimo bei palaikymo sąnaudas, išnuomoto ar panaudos teisėmis perduoto turto, kuris visa apimtimi naudojamas Bendrovės reguliuojamoje veikloje, nusidėvėjimo sąnaudas, išskyrus užkonservuoto turto palaikymo sąnaudas, jei tai yra ekonomiškai ar teisiškai pagrįsta.
 - 15.8. Nebaigtos statybos ilgalaikio turto sąnaudos.
 - 15.9. Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalis, priskaičiuojama nuo ilgalaikio turto vienetų vertės, sukurtos už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, dotacijų ir subsidijų bei joms prilygintas lėšas.
 - 15.10. Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų dalis, priskaičiuojama nuo ilgalaikio turto vienetų vertės pokyčio, dėl turto perkainojimo, pagal Tarptautinių finansinės atskaitomybės standartų (TFAS) arba verslo apskaitos standartų (VAS) reikalavimus, atlikto po 2001 m. gruodžio 31 d.
 - 15.11. Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos nuo plėtos darbų, iki ilgalaikio turto vienetų, kurių formavimui buvo atliekami plėtos darbai, eksploatacijos pradžios.
 - 15.12. Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos nuo prestižo, investicinio turto, finansinio turto, kito ilgalaikio turto, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti.
 - 15.13. Išmokas pagal kolektyvinę sutartį.
 - 15.14. Mokymų dalyvių maitinimo, konkursų, parodų, įvairių renginių, nesusijusių su reguliuojamos veiklos vykdymu, organizavimo, dovanų pirkimo, žalos atlyginimo, išskyrus dėl gamtos stichijų ar force majeure aplinkybių, vartotojų patirtų nuostolių atlyginimas, pelno mokesčio nuo dividendų, sporto salių ir kaimo turizmo teikiamų paslaugų įsigijimo sąnaudas.

- 15.15. Sąnaudas, susijusias su įmonės įvaizdžio kūrimo tikslais, salių nuomos, svečių maitinimo ir kitos panašaus pobūdžio sąnaudos.
16. Netiesioginės sąnaudos verslo vienetams ir paslaugoms paskirstomos pagal tiesioginių sąnaudų proporcingumo kriterijų. Bendrovės energetiko ir mechaniko bei remonto tarnybos aptarnauja tiesioginę veiklą, todėl netiesioginių sąnaudų ir netiesioginės veiklos turto vertės ir sąnaudų paskirstymas proporcingai tiesioginės veiklos turtui ir sąnaudoms atitinka ekonominę turto naudojimo prasmę.

V SKYRIUS

ILGALAIKIO MATERIALIOJO IR NEMATERIALIOJO TURTO APSKAITA

17. Į ilgalaikio turto sąrašą įtraukiami visi turto vienetai, kuriuos Bendrovė valdė ataskaitinio laikotarpio pradžioje ir įgijo ataskaitinio laikotarpio metu, t.y. įtraukiamas ir ataskaitinio laikotarpio metu parduotas arba nurašytas turtas.
18. Ilgalaikis turtas grupuojamas į 8 turto grupes pagal Metodikos 1 priedą.
19. Turto įsigijimo (pradinė) vertė vertinama pagal buhalterinėje apskaitoje registruotą turto įsigijimo vertę.
20. Skaičiuojant ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudas, naudojami Metodikoje nustatyti turto nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpiai taikant tiesiogiai proporcingo nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodą.
21. Vykdant ilgalaikio turto paskirsimą ilgalaikio turto vienetams, draudžiama Aprašo 9 punkte nurodytiems verslo vienetams priskirti:
- 21.1. plėtros darbų vertę, iki ilgalaikio turto vienetų, kurių formavimui buvo atliekami plėtros darbai, eksploatacijos pradžios.
 - 21.2. prestižo vertę.
 - 21.3. investicinio turto vertę.
 - 21.4. finansinio turto vertę.
 - 21.5. atidėtojo mokesčio turto vertę.
 - 21.6. kito ilgalaikio turto vertę.
 - 21.7. ilgalaikio turto (bet kurios kategorijos) vertės pokytį, susijusį su ilgalaikio turto perkainojimo veikla.
 - 21.8. nebaigtos statybos vertę, nenaudojamų, esančių atsargose ilgalaikio turto vienetų vertę.
 - 21.9. ilgalaikio turto vienetų vertės dalį, sukurtą už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, taip pat sukurtą už dotacijų, subsidijų lėšas,
 - 21.10. eksploatuojamo, tačiau Ūkio subjekto balanse nesančio, ilgalaikio turto vertę.
22. Netiesioginio turto vertė priskiriama verslo vienetams ir paslaugoms pagal tiesioginio turto proporcingumo kriterijų.

Kaštų centro kodas	Kaštų centro pavadinimas	Kaštų centro aprašymas	Sąnaudų grupė	Buhalterinė sąskaita	
GVG	Geriamojo vandens gavyba	<p>Naujosios Akmenės vandens tiekimas, Papilės ŽŪB vandens tiekimas (Daubiškių kaimo, Dumbrių kaimo, Raudonskardžio kaimo, Kalniškių kaimo, Gumbakių kaimo), Klaišių kaimo vandens tiekimas, Menčių kaimo vandens tiekimas, Sablauskių kaimo vandens tiekimas, Kivylių kaimo vandens tiekimas, Kruopių miestelio vandens tiekimas, Alkiškių kaimo vandens tiekimas, Ventos miesto vandens tiekimas, Ventos kaimo vandens tiekimas, Paeglesių kaimo vandens tiekimas, Ventos Miško g. vandens tiekimas, Dabikinėlės km. vandens tiekimas, Žerkščių kaimo vandens tiekimas, Papilės m. vandens tiekimas, Šapnagių km. vandens tiekimas, Eglesių kaimo vandens tiekimas, Pelkelės kaimo vandens tiekimas, Kairiškių kaimo vandens tiekimas, Akmenės miesto vandens tiekimas, Agluonų km. vandens tiekimas, Gailaičių km. vandens tiekimas, Dabikinės km. vandens tiekimas, Akmenės II kaimo vandens tiekimas, Vėlaičių km. vandens tiekimas.</p>	Tiesioginės sąnaudos	6010	
GVR	Geriamojo vandens ruošimas				
GVP	Geriamojo vandens pristatymas				
NS	Nuotekų Surinkimas	<p>Naujosios Akmenės nuotekų tvarkymas, Alkiškių kaimo nuotekų tvarkymas, Menčių kaimo nuotekų tvarkymas, Sablauskių kaimo nuotekų tvarkymas, Kivylių kaimo nuotekų tvarkymas, Kruopių mst. nuotekų tvarkymas, Šapnagių kaimo nuotekų tvarkymas, Papilės mst. nuotekų tvarkymas, Klaišių kaimo nuotekų tvarkymas, Pelkelės kaimo nuotekų tvarkymas, Akmenės II kaimo nuotekų tvarkymas, Ventos kaimo nuotekų tvarkymas, Akmenės miesto nuotekų tvarkymas, Agluonų kaimo nuotekų tvarkymas,</p>	Tiesioginės sąnaudos	6011	
NV	Nuotekų valymas				

		Dabikinės km nuotekų tvarkymas, Kairiškių kaimo nuotekų tvarkymas, Ventos miesto nuotekų tvarkymas, Žerkščių kaimo nuotekų tvarkymas, Papilės ŽŪB (Kalniškių kaimo, Daubiškių kaimo) nuotekų tvarkymas.		
NTr.	Nuotekų transportavimas asenizacijos transporto priemonėmis		Tiesioginės sąnaudos	6011
DT	Dumblo tvarkymas	Dumblo apdorojimo įrenginiai	Tiesioginės sąnaudos	6011
PNT	Paviršinės nuotekos	Paviršinių (lietaus) nuotekų tinklai	Tiesioginės sąnaudos	
AS	Administracinė veikla	Bendrovės administracija	Bendrosios (administracinės) sąnaudos	611
NVS	Netiesioginė veikla	Bendrovės energetiko tarnyba, mechaniko, remonto tarnyba	Netiesioginės sąnaudos	6019
AP	Pardavimų veikla	Bendrovės abonentinis skyrius	Pardavimų sąnaudos	610